

1,5–3-AASTANE LAPS

Eeldatavad ÜLDOSKUSED (*mänguoskused; tunnetus- ja õpioskused; sotsiaalsed oskused; enesekohased oskused*). Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

MÄNGUOSKUSED *Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid.*

- suudab väikeses grupis lühiajaliselt mängule keskenduda;
- kasutab mängudes realistlikke ja asendusmänguasju;
- jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut;
- sooritab üksteisele järgnevaid lihtsaid mängulisi toiminguid;
- kutsub kaaslast oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga;
- suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu;
- suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED *Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.*

- tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
- suudab huvipakkuvale tegevusele lühiajaliselt keskenduda;
- mõistab lihtsamat kõnet;
- valdab eneseväljenduseks sobivat sõnavara;
- väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
- suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
- leiab võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid jooni;
- rühmitab objekte ühe tunnuse alusel;
- suudab järgida lihtsat juhust;
- oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna

Lisa 1

1,5–3-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkonnade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused. 2

SOTSIAALSED OSKUSED *Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.*

- oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
- on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
- saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest ja püüab neist kinni pidada;
- oob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
- jagab mõnikord asju ka teistega;
- algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
- oskab väljendada oma vajadusi ja soove.
- Kasutab sõnu “palun”, “tänan”, “aitäh”, “tere”, “head aega” täiskasvanu eeskujul.

ENESEKOHASED OSKUSED *Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.*

- tuleb toime vanematest eemal olekuga;
- tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
- suudab lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
- suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
- saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
- paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

Lisa 1

1,5–3-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused. 3

Valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* eeldatavad tulemused.

Valdkond MINA ja KESKKOND

- Teab oma eesnime, reageerib oma nimele.
- Tunneb oma rühmakaaslaseid ja õpetajaid, nimetamisel osutab neile.
- Nimetab ja osutab rühmas olevatele sisustusesemetele.
- Nimetab ja tunneb tuntumaid sõidukeid.
- Näitab ja nimetab erinevaid kehaosaid.
- Nimetab ja näitab suu osaid — *keel, hambad, huuled*.
- Näitab ja nimetab õueriideid ja-jalanõusid.
- Tunneb ja nimetab igapäevaseid toiduaineid.
- Tunneb ära eriotstarbelised sõidukid (*kiirabi-, politsei- ja päästeteenistuse autod*).
- Nimetab ja osutab lipul Eesti Vabariigi *lipu* värvid.

LOODUSKESKKOND

- Tunneb rõõmu looduses (õues) viibimisest.
- Jalutab koos täiskasvanuga lasteaia ümbruses.
- Teeb lihtsamaid loodusvaatlusi lasteaia õuealal või lähipiirkonnas erinevatel aastaaegadel.
- Leiab täiskasvanu abiga mänguasjade seast, pildilt, loodusest ja nimetab tuntumad loomad ja linnud.
- Matkib loomade häälsusi.
- Vaatleb talviseid aialinde lasteaia õuealal.
- Leiab täiskasvanu abiga pildilt, loodusest tuntumaid putukaid (*nt lepatriinu, sipelgas, mesilane, kärbes*) ja nimetab neid.
- Leiab täiskasvanu abiga pildilt, looduses *vihmaussi, konna, teo, ämbliku* ja nimetab neid.
- Märkab looduses ja oskab nimetada ilmastikunähtuseid (*nt vihm, päike, äike, lumi, vikerkaar*). Matkib täiskasvanu eeskujul liigutuste ja häälega erinevaid ilmastikunähtusi (*vihmasadu, tuul*).
- Oskab osutamise korral nimetada *muru, lille, puud, kivi*.

Lisa 1

1,5–3-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused. 4

Valdkond KEEL ja KÕNE

1,5–2-aastane laps

- Suhtleb täiskasvanuga esemetega tegutsemise käigus.
- Kasutab suhtlemisel mitteverbaalseid vahendeid (osutamist) koos üksikute sõnadega.
- Vaatab pildiraamatut. Osutab raamatus pildile või üksiku sõna ütlemisega pildi kohta.

2–3-aastane laps

- Suhtleb 1-3 sõnaliste lausetega.
- Vastab täiskasvanu küsimustele *mis? kes? kus? mida teeb?* ühe- või kahe sõnalise utlusega.
- Kasutab suheldes mitte-verbaalseid vahendeid (osutamist) koos sõnadega.
- Loeb peast või kordab järele 1-2-realist luuletust.
- Ühendab nimisõna tegusõnaga.
- Vaatab pildiraamatut. Osutab raamatus pildile ja nimetab pildil oleva eseme, kujutise.

Valdkond MATEMAATIKA

2–3- aastane laps

- Leiab teise samasuguse eseme etteantud esemete hulgast.
- Nimetab põhivärve.
- Osutab esemetele, mida on *üks* ja mida on *palju*.
- Nimetab esemetes erinevusi (*suur - väike*).

Valdkond KUNST

1,5–2-aastane laps

- Krikseldab pliiatsitega paberile.
- Kasutab täiskasvanu abiga näpuvärve. Juhendamisel teeb näpuvärvidega paberile erineva suunaga sirgeid, kaarjaid jne jooni.
- Moodustab täiskasvanu abiga erinevaid vorme liivast, lumest vms.
- Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi.
- Kortsutab täiskasvanu abiga pehmet paberit ning rebib paberist tükke.

Lisa 1

1,5–3-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused. 5

2–3-aastane laps

- Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi.
- Vormib liivakooke, lumepalle ja lumememme.
- Kritseldab pliiatsitega, rasvakriitidega paberil. Kritseldab ringikujulisi jooni ning kattuvaid sirgjooni.
- Harjutab õiget pliiatsihoidu.
- Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ning katab pindu. Vajutab jäljendeid.
- Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke.
- Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid.
- Kaunistab ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid.

Valdkond MUUSIKA

1,5–3-aastane laps

- Kuulab ja jälgib õpetaja laulu. Puüab õpetajaga kaasa laulda.
- Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal-tammumine, keerutamine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kukitamine).
- Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule.
- Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.
- Mängib õpetaja ettenäitamisel lihtsamaid löökpille.
- Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulatud muusikale kehapillil (plaksutab, patsutab rütmi kaasa).

Valdkond LIIKUMINE

1,5–3 aastane laps

- Tunneb rõõmu aktiivsest kehalisest tegevusest.
- Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.
- Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge.
- Sooritab juhendaja abil lihtsat liikumist rütmipilli saatel.
- Oskab liikuda rühmana kindlas suunas.
- Ronib ja roomab üle ja läbi väikeste takistuste.
- Liigub toengpõlvituses läbi tunneli.

Lisa 1

1,5–3-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkonnade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused. 6

- Liigub võimlemispingil toengpõlvituses.
- Astub üle takistuse.
- Matkib erinevate loomade liikumisviise.
- Kõnnib päkkadel.
- Kõnnib paaris.
- Lööb seisvat palli jalaga.
- Jookseb veereva vahendi (palli, rõnga) järele.
- Hüpitab palli käes, jälgib selle liikumist.
- Veeretab palli.
- Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi.